

Koalisjonen for
Ansvarlig Næringsliv

Dette ønsker Koalisjonen for ansvarlig næringsliv (KAN):

Menneskerettighetslov for næringslivet

KAN (Koalisjonen for Ansvarlig Næringsliv) er en koalisjon av næringsliv, fagbevegelse, sivilsamfunnsorganisasjoner og andre bevegelser som ønsker en nasjonal, bindende menneskerettighetslov for næringslivet.

Det er stater som har ansvar for å ivareta menneskerettighetene, men næringslivet har en selvstendig plikt til å respektere dem. Ansvarlige selskaper gjør grundige aktsomhetsvurderinger for å ivareta menneskerettigheter og miljø, både i direkte virksomhet og i leverandørkjeder. Disse selskapene er viktige bidragsyttere til bærekraftig utvikling. Dessverre forekommer det menneskerettighetsbrudd, herunder også miljødeleggelse som henger sammen med menneskerettighetsbrudd, knyttet til næringsvirksomhet. Det er viktig med gode insentiver for å få bedrifter til å ta denne risikoen på alvor, og iverksette tiltak for å begrense den.

Mange selskaper har gode retningslinjer og rutiner som bidrar til å forebygge menneskerettighetsbrudd, herunder også miljødeleggelse som henger sammen med menneskerettighetsbrudd. FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) kom i 2011 og har etablert en global standard for ansvarlig næringsliv. UNGP slår fast at selskaper bør respektere menneskerettighetene gjennom å unngå brudd på rettighetene og håndtere eventuell negativ påvirkning de er involvert i. UNGP beskriver hvordan selskaper kan gjøre aktsomhetsvurderinger for å identifisere og håndtere risiko knyttet til menneskerettigheter, samt bidra til å sikre tilgang til mekanismer for oppreisning når skade er skjedd. UNGP er ikke bindende, men veiledende, noe som gjør at det er stor forskjell på hvordan selskaper følger opp disse.

De siste årene har flere land brukt UNGP som utgangspunkt for bindende lovgivning. Dette ønsker KAN også i Norge. Et felles regelverk for norske selskaper, i form av en menneskerettighetslov for næringslivet, vil gi like spilleregler, og motvirke konkurransevridning på bekostning av mennesker og miljø.

KAN ønsker en menneskerettighetslov for næringslivet som forplikter norske bedrifter til å følge FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP). Etikkinformasjonsutvalgets forslag til lov om virksomhetens åpenhet om leverandørkjeder, kunnskapsplikt og aktsomhetsvurderinger er sendt ut på høring¹. Forslaget inkluderer viktige elementer i det vi ønsker oss i en menneskerettighetslov for næringslivet.

KAN ber om en menneskerettighetslov for næringslivet som:

- Forplikter norske bedrifter til å følge FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) gjennom:
 - En offentlig tilgjengelig policy som beskriver hvordan ansvaret for menneskerettighetene håndteres.
 - Å gjennomføre aktsomhetsvurderinger med hensyn til menneskerettigheter, herunder også miljødeleggelse som henger sammen med menneskerettighetsbrudd.
 - Å iverksette tiltak på bakgrunn av nevnte vurderinger.
 - Å ha prosedyrer for oppreisning.
- Forutsetter så stor grad av åpenhet som mulig om aktsomhetsvurderinger og tiltak.
- Inneholder hensiktsmessige sanksjonsmuligheter for å sikre etterlevelse.
- Forplikter norske myndigheter til tilgjengeliggjøre ressurser for dette arbeidet.

KAN er et initiativ fra:

Framtiden i
våre hender

A | FELLESRÅDET
FOR AFRIKA

¹KAN kommer ikke med eget høringssvar på vegne av koalisjonen, men oppfordrer koalisjonens medlemmer til å levere høringssvar.